

ПРОБЛЕМИ ПРИЄДНАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД

Зігунов В. Г.

студент юридичного факультету

Науковий керівник: Степаненко К. В.

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

м. Дніпро, Україна

Можливість такого приєднання розглядалося Європейською комісією ще в 1979 р. Лісабонський договір 2007 р накладає на Європейський союз зобов'язання про приєднання до Конвенції з метою підвищення рівня ефективності захисту прав людини в Європейському союзі, доповнення внутрішнього контролю за дотриманням прав людини, здійснюваного на основі Хартії про основні права, зовнішнім контролем над правовою системою Європейського союзу. З 2010 р експерти Європейської комісії та Керівного комітету з прав людини Ради Європи працюють спільно над текстом Угоди про приєднання. Передбачається, що, коли всі питання будуть вирішені, угоду буде укладено Комітетом міністрів Ради Європи і одногослосно Радою ЄС за умови отримання згоди Європейського парламенту і ратифікації всіма державами – учасниками Євросоюзу. [2]

Приєднання до Конвенції – складна проблема, оскільки Євросоюз передбачається приєднати в якості юридичного суб'єкта з самостійним правопорядком до розробленої міжнародно-правової системи захисту прав людини. У Лісабонському договорі записано, що Союз «приєднується» до Конвенції. Це зобов'язує до приєднання і разом з тим є показником відсутності перешкод для приєднання.

Формальні передумови приєднання до Конвенції складаються в дотриманні передбаченого порядку укладення міжнародних договорів, існуючому в Європейському союзі. Процедура укладення такого роду договорів міститься в ст. 218 Договору про заснування ЄС і включає одногослосне рішення Ради, схвалення Європарламентом і ратифікацію усіма державами-учасниками, відповідно до їх конституцій. Крім того, з цього питання повинен висловитися Суд ЄС. При наявності цих умов міжнародний договір ратифікується [1].

Матеріальні передумови складають умови збереження компетенції ЄС в тому вигляді, в якому вона визначена в договорах, а також

компетенції його інститутів. Необхідне створення механізмів для того, щоб позови держав, які не є членами Європейського союзу, і індивідуальні позови були направлені проти держав-учасників і / або Євросоюзу, в залежності від конкретного випадку. Для забезпечення останнього передбачено новий механізм участі в роботі ЄСПЛ у вигляді інституту співвідповідача, який виступає стороною судового процесу. Цей механізм детально описаний в ст. 3 проекту Угоди про приєднання до Конвенції. Інститут співвідповідача дозволяє врахувати особливий пристрій Європейського союзу, специфіку його компетенції і особливі риси його права. Введення інституту співвідповідача запобігає можливість висловлювання ЄСПЛ з питань розподілу компетенції між ЄС і державами-учасниками. [3]

У проєкті врегульовані і інші важливі аспекти: передбачено призначення судді від Євросоюзу в ЄСПЛ і визначена його роль (участь в засіданнях на рівних підставах з іншими судьями ЄСПЛ від держав-членів).

У світлі передбачуваних заходів ставиться питання про те, чи забезпечує проєкт автономність права ЄС? Принцип автономності права Союзу є фундаментальний принцип правопорядку Євросоюзу. Він розроблявся вже на ранніх стадіях його формування. Право ЄС виникло як право особливого роду, що займає проміжне положення «між» міжнародним правом і національним правом держав-учасників, яке має своє внутрішнє і зовнішнє вимірювання. Внутрішній вимір принципу автономності права ЄС визначає його співвідношення з національними правопорядками держав-учасників. Разом з тим ЄСПЛ використовував в своїх рішеннях даний принцип як аргумент для безпосереднього застосування права ЄС і для обґрунтування переважання даного права в певних правовідносинах. Зовнішній вимір принципу автономності відображає відношення між правом ЄС і міжнародним правом.

Якщо віддавати пріоритет принципу автономності права Євросоюзу, то це буде перешкоджати досягненню когерентності. З іншого боку, необмежене поширення на Євросоюз положень Конвенції в її тлумаченні ЄСПЛ могло б поставити під сумнів автономність права ЄС. У зв'язку з цим розглядається питання про те, на скільки основні права, закріплені в Конвенції, і установлені в Євросоюзі, можуть впливати один на одного.

До сих пір не існує уніфікації в тлумаченні і застосуванні основних прав на регіональному, національному та міжнародному рівнях. Приєднання ЄС до Конвенції має гарантувати зв'язність, цілісність основних прав людини в Євросоюзі і прав людини, включених до Конвенції та поширених на всіх членів Ради Європи. У контексті приєднання ЄС до Конвенції мова йде про те, що реалізація основних

прав повинна ефективно забезпечуватися як на основі Європейської хартії основних прав, так і по Конвенції.

Після приєднання Європейського союзу до Конвенції остання стане складовою частиною права Європейського союзу, при чому застосовуваного безпосередньо, оскільки будь-яка держава-учасник Європейського союзу зможе посилатися на Конвенцію. З правової точки зору і Хартія, і Конвенція будуть частинами правової системи ЄС, а також права людини, закріплені в Хартії, «синхронізуються» з правами людини, що містяться в Конвенції.

Не ясно, яким чином зміниться ситуація після приєднання ЄС до Конвенції, оскільки, з одного боку, ЄСПЛ в результаті приєднання отримає право зовнішнього контролю за дотриманням прав людини в Євро-союзі, виходячи з перспективи уніфікації, з іншого – може знадобитися наступна перевірка сумісності його рішень із забезпеченням автономії права ЄС і компетентності ЄСПЛ.

Література:

1. Договір про заснування Європейської Спільноти від 25.03.1957: чинне законодавство станом на 01.01.2005
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017
2. Договір про Європейський Союз від 07.02.1992.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029
3. Право Європейського Союзу URL: https://studme.com.ua/124612209385/pravo/prisoedinenie_evropeyskogo_soyuza_konventsii_zaschite_prav_cheloveka_osnovnyh_svobod_1950_goda.htm

ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВОЇ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Зіненко Д. Ю.

студентка юридичного факультету

Науковий керівник: Задаля Д. К.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри загальноправових
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Питанням дослідження правової структури та змісту дисциплінарної відповідальності є досить важливим, і вивченням та розробленням якого займається багато людей у науковій сфері. Причина по якій це